

TEXTUL MULTIMODAL LA CICLUL PRIMAR

Contextul actual, atât în ceea ce privește sistemul educațional, cât și alte domenii, apelează mai des la e_comunicare pentru care se pretează textul multimodal, care utilizează o combinație de două sau mai multe moduri de comunicare. Așadar, nevoia introducerii textelor multimodale în traseul educativ este justificată și de nevoia de adaptare la progresul societății actuale, dar și la situația actuală a învățării la distanță. E deja dovedit faptul că mijloacele media au un impact puternic asupra elevilor, de aceea astfel de texte pot ajunge mult mai ușor și eficient la destinatar.

Textul multimodal presupune integrarea a două sau mai multe sisteme semiotice: lingvistic, vizual, audio, gestual, spațial, multimodalitatea implicând interferența dintre cuvânt, imagine, sunet, gestică și mișcare. Textul multimodal este un text narativ literar care combină două sau mai multe moduri de comunicare pentru transmiterea informației precum limba vorbită sau scrisă și imaginile/cuvinte, imagini, sunete, gesturi, lumini etc. *Un text multimodal poate fi realizat pe hârtie sau digital.*

Structura textului multimodal include particularități:

- *lingvistice*: vocabular, structură, gramatică a limbajului oral / scris;
- *vizuale*: culoare, vectori și punct de vedere în imagini statice și în mișcare;
- *audio*: volum, ton și ritm al muzicii și al efectelor sonore;
- *gestuale*: mișcare, expresie facială și limbajul corpului;
- *spațiale*: proximitate, direcție, poziția de dispunere, organizarea obiectelor în spațiu .

Clasificarea textelor multimodale:

- **texte multimodale tipărite**: benzi desenate, cărți tipărite, romane grafice, postere, reviste, ziare, broșuri, afișe, pliante, caricaturi etc;
- **texte multimodale digitale**: videoclipuri, animații, povestiri digitale, filme, spotul publicitar, reclama, emailul, pagina web;
- **texte multimodale live**: spectacole, evenimente.

Învățătorul poate propune exerciții de lectură și înțelegere a unor diverse tipuri de texte multimodale: bandă desenată, afiș, programul unui cinematograful, o pagină de gardă a manualului, o pagină web, un produs video, inclusiv videoclipuri, o secvență dintr-un spectacol etc.

Din perspectiva disciplinei Limba și literatura română, prima categorie de texte multimodale este cea mai des întâlnită, încă din clasa I elevii familiarizându-se cu banda desenată, afișul, pliantul sau posterul. Sarcina învățătorului este să formeze competențe de identificare a codurilor semiotice transmise de textul multimodal, să ghideze identificarea relației text – imagine – conținut audio-video, să ajute la transformarea percepțiilor în limbaj verbal sau scris, să formeze capacitatea de a analiza critic mesajele multimedia.

Lectura textului multimodal este una complexă, iar învățătorul va face mult mai mult decât un simplu citit, interpretând continuu și corelând imaginea cu scrisul. Imaginile din textul multimodal nu mai pot fi separate de secvența lingvistică, ele devin un tot întreg. Aparent, imaginea ar ușura sarcina învățătorului, elevii având impresia că va fi ușor de înțeles. În mod evident, un text multimodal poate produce o plăcere a lecturii, o dinamizare a procesului didactic și o reînnoire a interesului pentru lectură, în special la noua generație, nativă digital.

Unul dintre cele mai des întâlnite texte multimodale în practica pedagogică la ciclul primar este banda desenată.

Banda desenată - un tip de text multimodal în care se narează cu ajutorul desenelor și al cuvintelor și reprezintă un mijloc de comunicare pe cale grafică, alcătuit cu ajutorul imaginilor și, adeseori, a cuvintelor, în scopul de a ilustra un fir narativ. Aceasta este, în special, destinată copiilor de toate vârstele. El poate fi creat în totalitate sau poate fi realizat după o poveste cunoscută, cu imagini desenate de elevi sau decupate. O bandă desenată are următoarea structură: *vinietă* (imagini delimitate de cadru), *bule* (pentru replicile personajelor), *recitative* (comentariile naratorului);

Povestirea digitală este un termen relativ nou care se referă la poveștile care includ elemente multimedia precum fotografii, videoclipuri, sunete, texte și, de asemenea, voci narative, iar acest lucru și-a găsit drumul în clasă într-un număr de contexte.

Ele sunt adesea prezente în formate convingătoare și atractive emoțional și pot fi interactive.

Povestirea digitală are o importanță, deoarece:

- crește entuziasmul pentru a citi și a reciti, deoarece acest lucru ne permite să descoperim că poveștile pot fi abordate ca o colaborare între echipe, astfel încât copiii să dezvolte și abilități de lucru în echipă;
- îmbunătățește capacitatea de a asculta și de a ne exprima public;
- crearea și spunerea povestirilor ne permit să ne transpunem și să ne exprimăm emoțiile, sentimentele și gândurile;
- poate fi folosită la orice vârstă, de la grădiniță până la liceu;
- împărtășirea poveștilor ne ajută să ne punem în rolul altora și ne stimulează empatia.

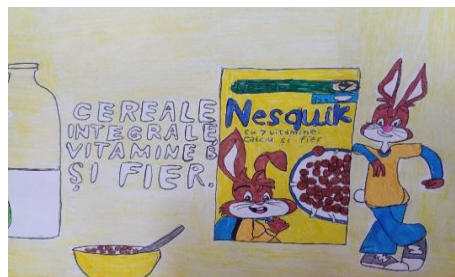
Elevii trebuie să poată comunica eficient într-o lume din ce în ce mai multimodală. Acest lucru necesită învățarea elevilor cum să înțeleagă și să compună semnificația în forme diverse, bogate și potențial complexe de text multimodal și să facă acest lucru, folosind o gamă de moduri de semnificație diferite. Crearea de texte multimodale este o practică din ce în ce mai frecventă în sălile de clasă contemporane. Textele multimodale ușor de produs includ afișe, scenarii, prezentări orale, cărți ilustrate, broșuri, prezentări de diapozitive (PowerPoint), bloguri și podcast-uri. Producțiile de text digitale multimodale mai complexe includ pagini web, povești digitale, povești interactive,

animație și film. Elevii trebuie să fie capabili să creeze în mod eficient texte multimodale pentru diferite scopuri, cu acuratețe, fluentă și imaginație. Pentru a face acest lucru, ei trebuie să știe cum se transmite semnificația prin diferitele moduri utilizate în text, precum și modul în care mai multe moduri funcționează împreună în diferite moduri de a transmite povestea sau informațiile care trebuie comunicate.

Textele multimodale live includ dans, spectacol, povestiri orale și prezentări. Semnificația este transmisă prin combinații de diverse moduri, cum ar fi limbajul gestual, spațial, audio și oral. Învățarea eficientă a elevilor cum să creeze texte multimodale necesită abilități de alfabetizare noi și diverse cunoștințe semiotice care, prin necesitate, se extind dincolo de tărmurile alfabetizării tradiționale bazate pe tipărire.

Învățătorul îi învață în mod explicit pe elevi abilitățile tehnologice necesare editării și manipulării textelor multimodale. În plus față de abilitățile generale de editare, este posibil ca învățătorul să fie nevoit să găsească și alte soluții potrivite pentru a preda elevilor aspecte legate de crearea textelor multimodale.

Bibliografie:

1. DOMNIȚEANU, A. Dezvoltarea competenței de lectură prin intermediul textelor multimodale.
2. MUNTEANU, R. Textul multimodal – perspectivă teoretică asupra benzilor desenate, Cluj, 2017
3. <https://view.livresq.com/view/5fd2037043950100078bc29d/>
4. NOREL M.- Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar. ART, 2010.

Prof. învățământ primar Jenica Stoica
Școala Gimnazială Văcăreni, județul Tulcea

